

Załącznik nr 3 do protokołu
nr XXVI/2013 z sesji
Rady Gminy Kruklanki
z dnia 29 listopada 2013 r.

**Uchwała nr XXVI/183/2013
Rady Gminy Kruklanki
z dnia 29 listopada 2013r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2015.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013r., poz.594 z późn. zm. Dz.U. z 2013r., poz.645) oraz na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r.Nr 180, poz. 1493 z późn. zm. Dz.U. 2009r., Nr 206, poz.1589, z 2010r. Nr 28, poz.146, Nr 125, poz.842, z 2011r. Nr 149, poz. 887) Rada Gminy Kruklanki uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2015 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kruklanki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stanisław Gąsior

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2015

Wstęp

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i jako takie leży w kręgu zainteresowań zarówno osób związanych ze „światem nauki”, jak również „praktyków”. Do tej ostatniej grupy należą: pracownicy socjalni, streetworkerzy, pracownicy służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariusze organów ścigania, terapeuci, pracownicy organizacji pozarządowych, etc). Ze względu na wieloaspektowy charakter można powiedzieć, że interesujący nas problem posiada wiele oblicz i manifestuje się w różnorodny sposób. Dowodem na taki stan rzeczy jest nie tylko mnogość definicji i typologii pojęcia „przemoc w rodzinie”, ale również istnienie i wykorzystywanie różnorodnych metod przeciwdziałania temu zjawisku.

Problem przemocy w rodzinie (dotychczas „włożony” gdzieś między problematykę alkoholizmu, przemian więzi i relacji rodzinnych oraz ubóstwa rodzin) przeżywa swoisty „naukowy” i „pozanaukowy” renesans. Dowodem na to może być chociażby ciągle rosnąca liczba publikacji poświęconych przemocy w rodzinie, zwiększająca się liczba realizowanych badań naukowych w tym zakresie, zwiększająca się liczba organizacji pozarządowych i agend rządowych odpowiedzialnych za przeciwdziałanie temu zjawisku. Analizując pozytywne skutki toczącej się debaty społecznej o różnych obliczach i przyczynach przemocy w rodzinie wskazać trzeba z całą stanowczością, że są one nie tylko naukowe (teoretyczne), ale coraz częściej mają swój wymiar praktyczny. Mowa tutaj o podejmowaniu przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe wspólnych wysiłków prowadzących do opracowywania i realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednakże do pełnego sukcesu i powodzenia, w realizowaniu gminnych, wojewódzkich i ogólnokrajowych programów, potrzebne jest zawiązanie ścisłej koalicji różnego rodzaju podmiotów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Analizując doświadczenia wydaje się, że jedynie regularna międzysektorowa współpraca wielu instytucji i organizacji (ośrodków pomocy społecznej, placówek służby zdrowia i oświaty, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych oraz jednostek badawczych) może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Wydaje się również, że bez systemowego rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie, trudno jest mówić o budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym. Jej ofiary utrzymują ją w tajemnicy, ponieważ wstydzą się powiedzieć, co dzieje się w ich domu lub boją się odrzucenia przez otoczenie. Czasami też trudno im się przyznać nawet przed sobą, że najbliższa im osoba dopuszcza się na nich przemocy. Jednak udawanie, że nic się nie dzieje, nie pomaga. Akty przemocy powtarzają się, cierpią z ich powodu całe rodziny, a ich członkowie powielają zachowania, jakich padli ofiarą lub byli świadkami w domu. W ten sposób przemoc domowa wciąż się odnawia.

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy – przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub wspólnie zamieszkujących, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Dom rodzinny, choć kojarzy się nam z ciepłem, miłością i bezpieczeństwem, często jest miejscem, w którym wiele jest cierpienia, bólu i lęku. Czasami dochodzi do tragedii. Obecnie na określenie zjawiska używa się takich określeń jak „przemoc w rodzinie” lub „przemoc domowa”.

W świadomości społecznej funkcjonuje wiele mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie, przy czym większość z nich używana jest jako argument za stosowaniem przemocy lub jako jej usprawiedliwienie. Postawa taka sprzyja sprawcy dając mu poczucie bezkarności, a ofiarę zniewala. Utrudnia świadkom reagowanie i niesienie pomocy.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach oraz Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który prowadzi konsultacje w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień wynika, że na terenie gminy Kruklanki występuje zjawisko przemocy w rodzinie.

W 2011 r. w punkcie udzielono 45 porad i konsultacji:

- ofiarom przemocy domowej – 15
- sprawcom przemocy domowej – 14
- sprawy opiekuńczo-wychowawcze – 10
- konsultacje i porady telefoniczne – 6,

natomiast w 2012r. w w/w punkcie pomocą i wsparciem objęto 17 rodzin dotkniętych przemocą domową oraz uzależnieniem, udzielono 52 porady i konsultacje:

- ofiary przemocy domowej – 15
- sprawcy przemocy domowej – 14
- sprawy wychowawcze – 10
- osoby uzależnione – 13.

Od początku działalności punktu do końca 2012r. ogółem udzielono 236 porad i konsultacji.

Podstawy prawne programu:

Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);

Ustawa z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);

Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. 2012 poz. 1356).

I. Cel programu

Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wywierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

II. Oczekiwane rezultaty

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy ofiarom przemocy.
2. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.
3. Zwiększenie społecznej wrażliwości mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie.
4. Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy.
5. Zacieśnienie współpracy między instytucjami zajmującymi się problematyką przemocy.

III. Zadania programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć gmina, policja, pomoc społeczna, służba zdrowia, oraz organizacje pozarządowe.

• Gmina

Zadania związane z udzieleniem rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie są zadaniami własnymi gminy i realizowane będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dodatkowym zadaniem własnym gminy jest zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

• Policja

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Do podstawowych zadań policji zawartych w Ustawie o policji, należą m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o

przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

- **Pomoc społeczna**

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się między innymi w przypadku: ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiający diagnozę sytuacji,
- przygotować plan pomocy,
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,
- w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc,
- prowadzić „Niebieską Kartę”.

- **Służba zdrowia**

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta, a ponieważ przemoc często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują uszkodzenia zdrowia psychicznego, dlatego też zjawisko przemocy w rodzinie kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. Zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza ma on obowiązek poinformowania władz o określonych okolicznościach, czyli o podejrzeniu wystąpienia przestępstwa. Może również wydać zaświadczenie o odniesionych obrażeniach (obdukcja), podać informacje o możliwościach szukania pomocy.

- **Organizacje pozarządowe**

Organizacje te często prowadzą:

- telefon zaufania dla ofiar przemocy,
- punkty informacyjno-konsultacyjne,
- ośrodki pomocy,
- świetlice dla dzieci z rodzin patologicznych.

W ramach swojej działalności oferują m. in.:

- pomoc psychologiczną i prawną,
- pomoc socjalną,
- grupy wsparcia,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

Cele programu będą osiągnięte poprzez działania prowadzące do:

1. Podnoszenia wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

2. Systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.
3. Nawiązania współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji w celu ułatwienia przepływu informacji.
4. Ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne.
5. Udziału dzieci i młodzieży w programach dotyczących profilaktyki przemocy.
6. Kontynuacji działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy.
7. Wspierania aktywnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania asertywne.
8. Kontynuacji działalności Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w składzie:
 - przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - przedstawiciel Policji,
 - przedstawiciel jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
 - kurator sądowy,
 - przedstawiciel oświaty,
 - przedstawiciel ochrony zdrowia.

Realizacja programu odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a jego efekty zależą będą od ścisłej współpracy podmiotów, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie.

Ośrodek Pomocy Społecznej przeznacza na realizację działań środki własne gminy, a ponadto ubiegać się będzie o dofinansowanie z innych źródeł.

Głównym koordynatorem realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy Kruklanki. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

IV. Partnerzy w realizacji programu

Przedstawiony program obejmuje teren gminy Kruklanki, w którym uczestniczyć będą instytucje i organizacje, takie jak:

1. Urząd Gminy Kruklanki,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruklankach,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kruklankach,
4. Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
5. Zespół Interdyscyplinarny,
6. Kuratorzy,
7. Placówki szkolne i przedszkolne na terenie gminy Kruklanki,
8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kruklankach,
9. Policja,
10. Sąd Rejonowy w Giżycku,

11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku,
12. Pedagog szkolny w Kruklankach,
13. Psycholog,
14. Organizacje pozarządowe,
15. Gminny Ośrodek Kultury w Kruklankach.